

Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i Bragdøya kystlag

Kristiansand 31. desember 2017

Revidert: 18.03.2021

Innhold

1. Helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i Bragdøya Kystlag.....	3
Sikkerhet i Bragdøya kystlag.....	3
2. Mål for kystlagets HMS-arbeid.....	4
3. Organisering og ansvar.....	5
4. Opplæring og informasjon.....	7
Bruk av personlig verneutstyr.....	8
Risikovurdering med tiltaksplan.....	8
Beredskapsplan for Kystlag tilknyttet Forbundet KYSTEN.....	9
5. Rutiner og oppfølging av HMS.....	9
Rutine for håndtering av feil og mangler.....	9
Veiledning for arbeidet med brannsikkerhet.....	10
6. Viktige lover og forskrifter.....	11
Vedlegg.....	12
Vedlegg 1: Informasjon ved utlån/utleie av båt.....	12
Vedlegg 2: Beredskapsplan ved personskade/sykdom/dødsfall.....	14
Vedlegg 3: Beredskapsplan ved drukning.....	15
Vedlegg 4: Beredskapsplan ved savnet person.....	17
Vedlegg 5: Veiledning til livredning.....	18
Vedlegg 6: Veiledning til hjerte- og lungeredning.....	19
Vedlegg 7: Veiledning til Hjerte- og lungeredning til barn.....	20

1. Helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i Bragdøya Kystlag

Ved utleie og utlån av båter, ved overnatting i lokaler som Bragdøya kystlag disponerer, og ved øvrige aktiviteter og arrangementer er det Kystlaget som har ansvar for sikkerhet knyttet til dette.

Lovverket

Aktivitetstilbudet når det gjelder fellesturer, kurs, arrangementer, utleie/utlån av båt, overnatting, bruk av utstyr eller annet, er dette i hovedsak regulert gjennom **Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (Produktkontrollloven) med tilhørende Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)**.

Sikkerhet i Bragdøya kystlag

Forbrukertjenester:

Med forbrukertjenester menes en tjeneste som tilbys hovedsakelig til private brukere. Tjenesten kan være passiv eller aktiv, for eksempel dekkes både det å være publikum til et idrettsarrangement og deltakelse på en organisert fottur. Det kan også være nedfart i alpinanlegg, båttur med guide/turleder, utleie av båt/kajakk, strikkhopping og andre organiserte aktiviteter.

Krav:

Produktkontrollloven omfatter forbrukertjenester som ikke er regulert sikkerhetsmessig i særlovgiving. Med sikker forbrukertjeneste menes en tjeneste som med utgangspunkt i normale vilkår for gjennomføring ikke medfører fare for forbrukeren. Det er ikke avgjørende om tilbyder av tjenesten er en offentlig eller privat virksomhet, om det er næringsvirksomhet eller frivillig virksomhet, eller om det tas betaling for deltagelse i tjenesten.

Bruk av verneutstyr:

I tilfeller hvor verneutstyr er påbudt/nødvendig er det viktig at forbruker blir tilbudt sikkert verneutstyr og blir gitt opplæring i bruk av dette. Dersom dette ikke er mulig må det fremgå tydelig at forbruker selv må stille med eget verneutstyr. Eksempelvis innen klatring og båt.

Informasjon og opplæring:

Deltager i en forbrukertjeneste må få opplæring i aktiviteten som skal utføres og det må være kvalifisert personell til stede. Det må opplyses om mulige farlige situasjoner og hvordan disse skal løses. Mottakere av forbrukertjenesten skal få tilstrekkelig og relevant informasjon slik at de er i stand til å vurdere sikkerheten og sikre seg mot fare.

Plikt til internkontroll:

Tilbyder av forbrukertjenester har plikt til internkontroll og skal kartlegge mulige farer, gjøre en risikovurdering av tjenesten og treffe rimelige tiltak for å forebygge at tjenesten medfører helseskade. De som tilbyr forbrukertjenester skal være kjent med faktorer som påvirker risikoen forbundet med deres tilbud.

Internkontrollen skal tilpasses og dokumenteres i henhold til virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse som er nødvendig for å etterleve krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Internkontrollen innebærer at styret i kystlaget skal:

- Sørge for at lover og forskrifter knyttet til helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for kystlaget er tilgjengelig (se punkt 11).
- Sørge for at de som jobber med dette i kystlaget har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter og medvirker med sin kunnskap

Følgende skal dokumenteres skriftlig:

- Fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet
- Ha oversikt over kystlagets organisering, herunder fordeling av oppgaver og ansvar forbundet med helse, miljø og sikkerhet.
- Kartlegge farer og problemer, på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene
- Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge feil og mangler
- Overvåke og gjennomgå internkontrollen.

Beredskapsplan

Det er den som tilbyr forbrukertjenesten med tilhørende utstyr som har ansvaret for å vurdere sikkerheten og ha beredskap ved uønskede hendelser.

Tilsyn

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), skal påse at virksomheter som tilbyr en forbrukertjeneste arbeider systematisk for å tilby sikre forbrukertjenester. DSB vil ved tilsyn fokusere på den risikovurdering eier av virksomheten må gjennomføre før en forbrukertjeneste tilbys.

Meldeplikt

I følge produktkontrollloven §6 har eier/leder av virksomhet som tilbyr forbrukertjenester og som vet eller burde vite at denne utgjør en uakseptabel risiko for helseskade, plikt til å melde fra til DSB om dette.

2. Mål for kystlagets HMS-arbeid

Internkontrollforskriften §5 stiller krav til at kystlagene utarbeider mål for Helse, miljø og sikkerhet.

Målene er satt på to nivåer, overordnede mål og konkrete, målbare mål. Målene skal være relevante for vår virksomhet og gjøres kjent i laget. Det gjør målene forpliktende.

Overordnet mål (visjon) for HMS-arbeidet i Bragdøya Kystlag:

Bragdøya Kystlag skal ha et godt og inkluderende miljø med fokus på positive opplevelser knyttet til kystkultur og kystfriluftsliv. Ulykker og helseskader skal forebygges med aktiv fokus på sikkerhet og ansvar. Lagets aktiviteter skal ha minst mulig påvirkning på det ytre miljø.

Konkrete mål for HMS-arbeidet i Bragdøya Kystlag:

Konkret HMS-mål skal være målbare, entydige og oppnåelige. Godt og inkluderende miljø i laget måles ved medlemsaktiviteter, fremmøte og medlemsstabilitet.

HMS	HENDELSER OG AKTIVITETER PR ÅR	MÅL	Mrk
Helse	Alvorlige ulykker som følge av virksomheten	0	1
	Skader som følge av virksomheten	< 3	1
	Sykefravær ansatte	< 3 %	2
Miljø	Antall medlemsaktiviteter (kurs, foredrag, tilstelninger)	20	3
	Fremmøte medlemskvelder (snitt)	25	3
	Netto medlemstilstrømning	> 0	3
	Ytre miljø – utslipp av olje, bensin, e.l.	0	
	Restavfall (container på brygga, leveringsvekt)	< 3000 kg	4

	<i>Antall kilo, utenom ubehandlet treverk, som blir brent på bålet</i>	<i>0 kg</i>	<i>4</i>
	<i>Arbeidsmiljø fysisk, arbeidsplasser (ansatte)</i>	<i>1 hht forskrift</i>	<i>5</i>
Sikkerhet	<i>Rapporterte brudd på rutiner for bruk av båter</i>	<i>0</i>	<i>6</i>
	<i>Gjennomført kurs i godt sjømannskap og sjøvett</i>	<i>1</i>	
	<i>Rapporterte brudd på rutiner for bruk av verktøymaskiner</i>	<i>0</i>	<i>6</i>
	<i>Gjennomført kurs i sikker verktøybruk</i>	<i>2</i>	
	<i>Kontroll av sikkerhetsoppslag og varslingsrutiner</i>	<i>1</i>	<i>6</i>

Merknader

- 1) Rapporterte ulykker og skader pr år
 - 2) Sykdom/skade relatert til virksomheten, reflekterer også psykososiale forhold
 - 3) Skal reflektere et godt og inkluderende miljø, snitt i løpet av året, viktig med positiv trend
 - 4) Restavfall i container måles (vekt) ved levering, lite restavfall kan tyde på god kildesortering. Alt avfall, utenom ubehandlet tre, leveres til avfallshåndtering.
 - 5) Arbeidsplass-forskriften (FOR-2011-12-06-1356) <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1356>
 - 6) Forutsetter at rutiner og oppslag er utarbeidet og gjort kjent (slått opp)
- De konkrete HMS-mål skal kunne måles/etterprøves.

HMS-oppgaver og –mål for persontransport med båt, er behandlet i eget dokument.

Krav til dokumentasjon

Kystlagets mål for helse, miljø og sikkerhet skal dokumenteres skriftlig og oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll. Måloppnåelsen skal evalueres minst én gang hvert år og oppnådd måloppnåelse dokumenteres skriftlig og legges frem for styret.

3. Organisering og ansvar

Internkontrollforskriften §5 stiller krav om en oversikt over kystlagets organisering og ansvarsfordeling i forhold til helse, miljø og sikkerhet.

Det er Kystlagets leder/styre som har det overordnede ansvaret for at helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i kystlaget. I tillegg kan det være andre personer i kystlaget som har et ansvar for sikkerhet i forhold til båter, bygninger, utstyr, kurs, arrangementer og annet. Det trenger ikke bare være styremedlemmer som utfører oppgaver i forhold til sikkerhet, men ansvaret for fordeling av sikkerhetsoppgaver bør ligge hos styret.

Krav til dokumentasjon

Oversikt over organisering og ansvarsfordeling i kystlaget i forhold til helse, miljø og sikkerhet skal dokumenteres skriftlig og oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll.

Alle medlemmer i kystlaget har et ansvar for å melde fra om saker vedrørende helse, miljø og sikkerhet som ikke løses direkte. Alle er ansvarlig for å ta tak i saker som kan løses direkte.

Oppgaver og ansvarsområder	Navn på og verv
Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).	

Bragdøya Kystlag: Arbeidsgiver	HMS ansvar
Overordnet ansvar for Bragdøya Kystkultursenterets daglige drift inkludert alt som Bragdøya Kystlag har driftsansvar for som bygningsmasse, båter, maskiner og teknisk utstyr. For enkelte områder, aktiviteter eller utstyr har styret delegert HMS-ansvar spesifikt.	Styret v/styreleder Bjørn Vidar Hellenes Daglig leder Pål Karsten Kristensen
Slipp og øvrig maskinelt utstyr	Erik Wigstøl
Brygger og uteområder	Erik Wigstøl
Snekkerverksted, daglig drift	Håkon Danielsen
Sikkerhetsstyringssystem i hht Sjøfartsdirektoratets forskrift for passasjerbåter og arbeidsbåter	
Båter knyttet til driften av Bragdøya Kystlag:	HMS ansvar
Overordnet ansvar for kystlagets maritime logistikk	Geir Buås
MS Bragdøya, passasjerbåt.	Geir Buås
Bragdøybåten, passasjerbåt.	Erik Wigstøl/Jan Terkelsen
Bentsen, arbeidsbåt.	Erik Wigstøl
Mannskapsbåten, arbeidsbåt. Som passasjerbåt, max 12 passasjerer knyttet til egen forskrift.	Erik Wigstøl
Napp, arbeidsbåt. Som passasjerbåt, max 12 passasjerer knyttet til egen forskrift.	Erik Wigstøl
Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (Produktkontrollloven) med tilhørende Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).	
Bragdøya kystlag, frivillig organisasjon, dugnad, Prosjekter og grupper i Bragdøya kystlag	HMS koordinering
Grønningen fyr, Dokkestua og Jordbærbua Instrukser skal finnes i de respektive utleieobjekter	Sigbjørn Ubostad
Saltebua – arrangementer utenom arbeidstid Sørge for at ansvarshavende er kjent med HMS-retningslinjer for lokalet og utstyr knyttet til dette	Den som er tildelt ansvaret for arrangementer utenom arbeidstid
Snekkerverksted: Fastsette retningslinjer for tilgang til og bruk av utstyret	Styret
Snekkerverkstedet Kurs i bruk av utstyret, ansvar for vedlikehold og reparasjoner	Klaus Olesen
Småbåtgruppa	Olav Rykkelid
Motorbu	
Thaulows hus (driftsgruppe)	Helge Quidding
Gerrards Villa (driftsgruppe)	
Dugnadsarbeid ved bygging av låven	Sigbjørn Ubostad
Aktivitetssløype, hytteleiren, innmark, utmark (egenkontroll 2 ganger per år)	Erik Wikstøl

Dyrehold, villsau	Trine Bonde Olsen
Kjøkkendrift, bevilling og skjenkebevilling	Daglig leder Pål Karsten Kristensen
Traktering, bevertning	Åse Quidding
Søndagskafé	Båtfører/ Kafé-vert
Vertskap i skoleferien Nødvendig dokumentasjon utleveres fra kontoret	Ansvarshavende for vertskapsfamilien
Vevgruppa	
Bragdøya Kystlag Båter fordelt på medlemmer	HMS koordinering
Dagmar	Sigbjørn Ubostad
Pil	Sverre Gregusson
Lister	Karsten Løvdal
Therese	
Grimstadsjekte	
Prikken	
Lille Sørlandet	Kjartan Myklebust
Rannøy Tilhold på Bragdøya, men båtplass i Nodeviga.	Sigbjørn Ubostad
MS Nesebuen	Geir Buås
Uttern	Sigbjørn Ubostad
Grønningenbåten, med påhengsmotor	Sigbjørn Ubostad
Limfjordsjekta	Olav Rykkelid
Småbåter, Utlån fra Bragdøya, Båter Pers brygge, båter i Nodeviga	Olav Rykkelid
Åpne arrangementer	HMS koordinering
Konserter og arrangementer	HMS-ansvar
Leirer	knyttes til aktuell arrangementsleder

4. Opplæring og informasjon

Intern opplæring

Av Produktkontrollloven §3 fremgår det at leder for en virksomhet som tilbyr forbrukertjenester har plikt til å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere faren for helseskade. Dette innebærer at kystlaget må arbeide mot å øke kunnskapsnivået til de som utfører oppgaver i tilknytning til helse, miljø og sikkerhet. Målet med kunnskapen er å redusere ulykker og skader.

Informasjonsplikt

Produktkontrollloven §3 sier videre at bruker av et forbrukerprodukt og mottaker av en forbrukertjeneste skal motta tilstrekkelig og relevant informasjon, slik at de settes i stand til å vurdere sikkerheten ved disse og eventuelt sikre seg mot fare. Det må opplyses om potensielt farlige situasjoner og hvordan disse skal løses. Denne informasjonen skal være tydelig, lett tilgjengelig og tilpasset brukerens og mottakerens behov.

I kystledsammenheng er det ofte overlevering av båt/hus uten at dere som utleiery er tilstede. Sentral kystledgruppe har uttalt at dette kan forsvares gjennom god skriftlig informasjon om bruk og sikkerhet i båt/hus. Denne informasjonen må være tilgjengelig flere steder, for eksempel ved nøkkeloverlevering, ved booking på nettet, oppslag i båtnaust og hytter, laminert og satt fast i båten etc.

Se vedlegg 1 for informasjon ved utleie/utlån av båt.

Bruk av personlig verneutstyr

I båter med lengde mindre enn åtte meter er det påbudt å ha på seg egnet flyteutstyr når båten er i fart. Ansvar for å ha på seg vest påhviler den enkelte bruker av båten. For barn under 15 år er det båtførers ansvar at disse har på seg godkjent flyteutstyr. I båter lengre enn åtte meter skal det finnes flyteutstyr til alle om bord, dette er både båtseiers og båtførers ansvar.

I enkelte sammenhenger er det slik at forbrukere som leier/låner en båt selv må stille med flyteutstyr. Kystlagene må da sørge for at dette fremgår tydelig av leie- eller låneavtalen, og at det understrekes at det er forbudt å bruke båten uten flyteutstyr. Denne informasjonen bør fremkomme flere steder!

Ved aktiviteter som arrangeres av kystlagene (for eksempel ro-opplæring), hvor verneutstyr er påbudt eller nødvendig, er det kystlagene som er ansvarlige for at forbruker blir tilbudt sikkert verneutstyr, eventuelt kontrollere utstyr som forbruker har blitt pålagt å ta med. Godkjent flyteutstyr skal være CE-merket. Forbruker må gis en innføring i sikker bruk av utstyret.

Risikovurdering med tiltaksplan

Tilbud og aktiviteter som det tilrettelegges for gjennom kystlagene regnes som forbrukertjenester. Disse er da underlagt lovregulering av sikkerhetskrav. Dette er uavhengig av om det er frivillig dugnadsarbeid, og om det blir tatt betaling eller ikke.

Alle forbrukertjenester må vurderes i forhold til risiko, og det må treffes tilstrekkelige tiltak for å redusere risikoen. Kartlegging av farer, vurdering av risiko og utarbeiding av tiltak for å redusere risikoforholdene, er det viktigste grunnlaget for kystlagets sikkerhetsarbeid. Det er viktig at dette arbeidet gjøres virkelighetsnært slik at det oppleves relevant for alle i kystlaget.

Det finnes mange måter å gjennomføre en risikovurdering på. Det kan være lurt å stille noen grunnleggende spørsmål som dere besvarer, og så systematisere dette i et risikovurderingsskjema. Slike grunnleggende spørsmål kan være:

- Hva kan gå galt?
- Hva er årsaken til at det kan gå galt?
- Tiltak for å forhindre at noe går galt?
- Aksjon hvis en ulykke oppstår?

Krav til dokumentasjon

Risikovurdering og tiltaksplan skal utarbeides skriftlig (ett skjema per aktivitet) og oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll.

Beredskapsplan for Kystlag tilknyttet Forbundet KYSTEN

En beredskapsplan skal inneholde handlingsplaner til bruk dersom alvorlige situasjoner skulle oppstå. Kystlagets medlemmer skal være kjent med innholdet i beredskapsplanen, og denne må være lett tilgjengelig i forbindelse med aktiviteter og arrangementer.

Eksempler på uønskede hendelser kan være personskader, sykdom, dødsfall, drukning, savnet person eller hyttebrann.

Beredskapsplanen er utformet til bruk når det er kystlaget som står ansvarlige for en aktivitet eller et arrangement. Ved utlån/utleie av båt/hytte er det viktig at det blir gitt informasjon om hvordan man kan tilkalle hjelp. Se vedlegg 1.

Beredskapsplaner som omhandler brannsikkerhet må utarbeides av det enkelte kystlag etter eget behov.

Det er det enkelte kystlag sitt ansvar, basert på deres tilbud og aktiviteter, å vurdere hvilke potensielle uønskede hendelser de trenger en beredskapsplan for. Kystlagene må selv sørge for å utarbeide (eller innhente hjelp til å utarbeide) eventuelle beredskapsplaner som ikke er omfattet av vedleggene i dette dokumentet.

Beredskapsplanen skal utarbeides skriftlig, som en del av internkontrollen, og oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll.

Bragdøya kystlag har utarbeidet en egen beredskapsplan som oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll, Se Beredskapsplanen for Bragdøya kystlag.

5. Rutiner og oppfølging av HMS

I følge Internkontrollforskriften §5 skal det gjennom internkontrollen fastsettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge feil og mangler. I tillegg skal det årlig foretas en gjennomgang av internkontrollen.

Rutine for håndtering av feil og mangler

Kystlaget skal sørge for å håndtere feil og mangler slik at vi lærer av dem og forebygger at de oppstår på nytt. Feil og mangler meldes til styret i kystlaget. Feil og mangler rettes opp der problemet oppstår.

Leder av kystlaget/styret har ansvaret for at helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer. En grundig gjennomgang og vurdering foretas en gang i året av styret i kystlaget, sammen med eventuelt andre som er involvert i HMS-arbeidet.

På møtet vurderes følgende:

- Feil og mangler i løpet av siste år
- Er eksisterende rutiner gode nok, og følges de?
- Opplæringsbehov for neste år

Versjon datert den 18.03.2021

- Er målene for HMS-arbeidet nådd? Skal det settes nye mål?
- Har det skjedd endringer i lovverket? Nye forskrifter?
- Nødvendige oppdateringer av dokumenter
- Handlingsplan med tiltak for neste år

Krav til dokumentasjon

Rutiner for håndtering av feil og mangler, og rutiner for årlig gjennomgang av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid skal dokumenteres skriftlig og oppbevares for eget bruk og for myndighetskontroll.

Veiledning for arbeidet med brannsikkerhet

Brannforebyggende tiltak er noe av det viktigste i sikkerhetsarbeidet i kystleden med tanke på konsekvensene en brann kan gi. Sikkerheten må ivaretas både gjennom ulike tiltak på hyttene/fyrene og ved å arbeide for å øke kunnskapen og sørge for gode holdninger blant ansatte og tillitsvalgte.

Under følger en overordnet veiledning utarbeidet av sentral kystledgruppe til bruk i Kystled, og det forutsettes at foreningens (kystlagets) ansvarlige setter seg inn i regler og utarbeider rutiner utover det som fremgår her.

Selvbetjente og ubetjente hytter

- Selvbetjente og ubetjente hytter er i risikoklasse 4 (REN (Rasjonell elektrisk nettvirksomhet) veiledning til teknisk forskrift til plan og bygningsloven), det vil si at det formelt sett er samme krav som til et bolighus.
- Minimumskravet er at det skal være brannslukningsapparat, røykvarsler og to rømningsveger. Rømningsvei gjennom vindu (minimumsmål tom. 5 meter) er normalt godkjent. Det er ikke krav om seriekoblede brannmeldere.
- Hele hytta er én branncelle, det vil si, det er ikke krav om oppdeling i forhold til brannhensyn.
- Det er ingen formelle krav for den som har tilsyn eller er ansvarlig i foreningene.
- Brannmestrene har hjemmel for å gjennomføre brannsyn, men det er ikke et krav.
- I byggesaker kan brannmyndighetene komme med ytterligere krav, for eksempel som følge av planlagt bruk, spesielle egenskaper ved bygningen eller prioriterte brukergrupper som barn, eldre, personer med funksjonsnedsettelse etc.
- Det kan oppbevares 55l. gass i en bygning uten spesiell tillatelse.
- Det må etableres kontrollrutiner som sikrer kontroll av:
 - a. Røykvarslere (alder, tidspunkt for bytte av batteri, feilmeldinger, type)
 - b. Brannslukningsapparat (alder, manometer kontrollert, siste tekniske kontroll)
 - c. Gassbluss (slange kontrolleres/byttes, koblinger kontrolleres, regulator skiftet)
 - d. Ildsted (kontroll av vedovn, tørkeinnretning over ovn, sikring rundt ovn)

Dette er minimumsregler og det bør vurderes å ha brannsikring utover dette på grunnlag av en risikoanalyse for hver hytte. En slik analyse kan for eksempel ta utgangspunkt i at alle på hytta skal få beskjed raskt uansett hvor brannen starter, og at alle på hytta skal komme seg ut uansett hvor det brenner i hytta både sommer og vinter. Av spesielle problemstillinger er det viktig å vurdere om for eksempel anlegg for barn skal ha bedre rømningsveier enn minimumskravene.

Betjente hytter

- Betjente hytte er i risikoklasse 6 (REN veiledning til teknisk forskrift til plan og bygningsloven).
- Det skal være brannalarmanlegg

- Alle betjente anlegg er normalt særskilte brannobjekt med krav om årlig tilsyn (brannmesterne kan bestemme at betjente hytter unntas fra kravet om at de er særskilte brannobjekter).
- Bestyrer/daglig leder eller lignende er som oftest brannvernleder og skal ha kvalifikasjoner/kompetanse/opplæring som står i forhold til objektets risikonivå og kompleksitet.
- Betjente hytter skal ha en egen branndokumentasjon som dokumenterer blant annet:
 - Årlig service på branntekniske anlegg
 - Brannøvelser
 - At leder/bestyrer er brannvernleder
 - Varslingsrutiner ved branntilløp
- Både bruker (bestyrer, vertskap mv.) og eier er ansvarlig for at nødvendige branntiltak er iverksatt. Bruker har varslingsplikt dersom noe ikke er i orden, og eier har ansvar for nødvendige tiltak og eventuelle utbedringer.
- Det bør gjennomføres risikoanalyser på samme måte som nevnt ovenfor selv om brannvarslingstiltakene er bedre på betjente hytter enn selvbetjente hytter.
- Oppbevaring av gass utover 55l. krever egen tillatelse fra kommunale brannmyndigheter/Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap.

6. Viktige lover og forskrifter

Internkontrollforskriften §5 stiller krav om at lover og forskrifter knyttet til helse, miljø og sikkerhet skal være tilgjengelig for kystlaget. På denne siden finner dere linker til lover og forskrifter som har vært sentrale i utarbeidelsen av dette heftet.

«Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester» (Produktkontrollloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1976-06-11-79>

«Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter» (Internkontrollforskriften)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-12-06-1127>

«Forbrukertjenesten båtutleie» (Temahefte fra Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap)

<http://www.dsbinfo.no/DSBno/2012/Tema/Btutleie/>

Vedlegg

Vedlegg 1: Informasjon ved utlån/utleie av båt

Sikkerhet ved bruk av Bragdøya kystlags båter

Tydelig oppslag på veggen (både nord og øst og vest-veggen) på småbåtbua hvor det skal bekjentgjøres følgende:

- Det er påbudt å benytte godkjent redningsvest. Har du ikke din egen, så kan du låne fra lagerest i småbåtbua. Årer hentes også der. Husk å henge vesten på plass etter bruk, og legg årer der du hentet dem.
- De små fargede robåtene «puttene», skal kun benyttes innfor sperringen i badebukta. Det er foreldre/foresattes ansvar å følge med på at båtene benyttes på en sikker måte. «Puttene» legges på plass etter bruk.
- De store robåtene kan benyttes utenfor sperringen, men du skal gi beskjed til kafeverten hvilken båt du låner, hvor mange dere er om bord og hvor dere har tenkt å ro og når dere regner med å være tilbake. Dette noteres i en log-bok, og legg igjen et mobiltelefonnummer dere kan nås på og meld også ifra når du/dere er tilbake.
- Fortøy båten der den lå da du hentet den og legg tilbake utstyr der du fant det.
- Er du i tvil om noe, så kontakt kafepersonalet for å få råd og veiledning.

Før du drar ut med båt må du ha satt deg inn i viktige sikkerhetsprinsipper:

1. Tenk sikkerhet - kunnskap og planleggingen reduserer risikoen og øker trivselen.

- Gi beskjed om hvor du skal og hvor lenge du blir borte
- Ikke stå i båten. Bare en må reise seg av gangen dersom man skal bytte plass. Hold lavt tyngdepunkt.
- Du må vite hvordan du skal komme deg opp i båten igjen dersom du skulle falle over bord.
- Du må vite hvordan du kan tilkalle hjelp i en nødsituasjon. Bruk vanntett pose til mobilen.

2. Ta med nødvendig utstyr

- Forsikre deg om at båt og utstyr er i god stand. Sjekk at tollegang og keiper (der du fester årene) er i orden. Gå igjennom utstyret før dere starter turen sånn at alle om bord vet hvordan det fungerer.

Dette er nødvendig utstyr du må ha med deg på tur i små åpne båter:

- Kart og kompass (GPS) - du må vite hvordan du bruker dette
- Anker/dregg
- Tauverk
- Øsekar/bøtte
- Ekstra åre (også ved bruk av motor)
- Enkelt førstehjelpsutstyr
- Varme og vindtette klær - været skifter fort på sjøen

3. Vis respekt for vær og farvann

- Legg ikke ut i farvann og værforhold som mannskapet ikke har kunnskaper til å mestre eller båten ikke er beregnet for.
- Vend i tide, det er ingen skam å snu. Se deg ut en alternativ rute som du kan følge dersom været skulle endre seg eller annet skulle oppstå.

4. Følg sjøveisreglene og vis hensyn

Når vi er ute og ror er vi sjøens myke trafikanter. Vi sitter med ryggen i fartsretningen i små, spinkle farkoster.

Roeren selv må gjøre sitt beste for å manøvrere båten slik at den ikke skaper fare eller er til sjenanse for andre. I trange farvann har vi plikt til å holde unna større nyttefartøy eller andre båter som er tyngre å manøvrere.

5. Bruk godkjent redningsvest eller flyteplagg

Vær sikker på at du vet hvordan dette skal tas på og fungerer i en nødsituasjon.

6. Vær uthvilt og edru

7. Lokale forhold

Snakk med lokale kjentfolk før du drar. De kan gi deg verdifull informasjon om farvannet, anbefalte ruter, fiskeplasser og kulturminner.

Hvis uhellet er ute

Brann	110
Politi	112
Ambulanse	113
Kystradio	120 (Redningstjenesten)

Følg med på værmeldingen på: **yr.no**

For tidevanns-tabell: **sehavnivå.no**

Mattilsynets blåsjelltelefon: **82 03 33 33**

Tenk gjennom hva som skal gjøres om noe uforutsett skjer. Behold roen, bli ved båten og tilkall hjelp!

Vedlegg 2: Beredskapsplan ved personskade/sykdom/dødsfall

Beredskapsplanen er utarbeidet til bruk ved uønskede hendelser i forbindelse med aktiviteter/arrangementer i regi av kystlag tilknyttet Forbundet KYSTEN.

Handlingsplan

- Vurdere egen og gruppas sikkerhet
- Skaff deg overblikk over situasjonen og sikre skadestedet
- Varsle medisinsk personell/ambulans 113
 - o Fortell hvem du er, hvor du er, hva som har skjedd, hvor mange som er skadet
- Yte livreddende førstehjelp (ABCDE)

Airways: sikre frie luftveier

Breathing: puster? Ja = stabilt sideleie (sjekk i 1 minutt). Nei = Start HLR 30:2 (på barn starter vi med 5 innblåsing).

Circulation: se etter blødninger. Hev skadestedet

Disability: sjekk bevissthetsgrad.

Expose: observer personen og forebygg nedkjøling.

- Samle deltakerne på aktiviteten/arrangementet for debrief og eventuell krisehjelp

Kommunikasjon – hvem må vi varsle

- Medisinsk personell 113
- Daglig leder Pål Karsten Kristensen. Tlf. 41 56 46 71
- Deltakere på aktiviteten/arrangementet

Viktig!

- Varsling av pårørende er politiets/sykehusets oppgave ved dødsfall og personskade.
- Politiet håndterer all kommunikasjon med media på ulykkesstedet og omkring ulykken/dødsfallet. Henvis til politiet i alle spørsmål om hendelsen.
- Det er politiet som skal offentliggjøre navn på forulykkede eller skadde, dette er IKKE kystlagets eller deltakernes oppgave.

Førstehjelpsutstyr skal alltid være tilgjengelig ved aktiviteter og arrangementer.

Andre relevante telefonnummer:

Nærmeste politidistrikt: 02800

Nærmeste legevakt: 116 117

Dokumentasjon etter en ulykke

Etter en ulykke bør hendelsen loggføres og arkiveres sammen med kystlagets HMS dokumenter.

Vedlegg 3: Beredskapsplan ved drukning

Beredskapsplanen er utarbeidet til bruk ved uønskede hendelser i forbindelse med aktiviteter/arrangementer i regi av kystlag tilknyttet Forbundet KYSTEN.

Eks: som følge av kantring av båt med manglende bruk av flyteutstyr, stup på grunt vann etc.

Drukning skjer ofte uten skrik og rop. Når en person får problemer i vann vil det som oftest foregå på en rolig måte fordi personen ikke klarer å si ifra. Dette har blant annet anatomiske årsaker. I en presset situasjon vil kroppen prioritere pustefunksjonen høyest, og å bruke stemmen til å rope om hjelp blir prioritert lavere. Såkalte stilledrukninger er mye vanligere enn vi tror. Tegn på stille drukning kan være at personen ligger lavt i vannet med hode bakover og åpen munn, at personen prøver å svømme fremover, men ikke kommer noen vei, eller at personen hyperventilerer eller gisper.

Det viktigste ved drukning er å få luft ned i lungene til den som har druknet. Faren for hjerneskade øker etter bare 4-6 minutter. En skal derfor ikke vente med hjerte-lunge redning til personen er på land eller oppe i båten.

Handlingsplan

- Vurdere egen og gruppas sikkerhet
 - o Unngå om mulig direkte kontakt med den som holder på å drukne. Rekk ut et klesplagg, tau eller lignende til vedkommende. Du kan risikere at den som holder på å drukne drar deg under dersom personen får panikk.
- Skaff deg overblikk over situasjonen og sikre skadestedet
- Varsle medisinsk personell/ambulansenummer **113**
 - o Fortell hvem du er, hvor du er, hva som har skjedd, hvor mange som er skadet
- Yte livreddende førstehjelp (ABCDE)

Airways: sikre frie luftveier

Breathing: puster? Ja = stabilt sideleie (sjekk i ett minutt). Nei = Start HLR 30:2 (Ved drukning starter vi alltid med 5 innblåsing. Deretter følger vi 30:2 inntil medisinsk personell overtar).

Circulation: se etter blødninger. Hev skadestedet

Disability: sjekk bevissthetsgrad.

Expose: observer personen og forebygg nedkjøling.

- Samle deltakerne på aktiviteten/arrangementet for debrief og eventuell krisehjelp

Behandling ved drukning når personen puster

- Personen må holdes i ro. Dersom personen beveger på seg vil kaldt blod strømme fra ekstremiteter til vitale organer, noe som kan føre til hjertestans.
- Fjern vått tøy hvis det lar seg gjøre. Tørk personen godt og ta på varmt, tørt tøy.
- Dersom det ikke er mulig å fjerne vått tøy, kan dere pakke personen inn i plast/redningsfolie for å hindre fordampning.
- Skjerm for vind og kulde.
- En del drukningsulykker skjer ved stuping. Vær oppmerksom på at vedkommende kan ha pådratt seg hodeskader, nakke- og ryggskader.

Behandling ved drukning når personen ikke puster

- Start hjerte-lungeredning

Kommunikasjon – hvem må vi varsle

Versjon datert den 18.03.2021

- Medisinsk personell 113
- Daglig leder Pål Karsten Kristensen. Tlf. 41564671
- Deltakere på aktiviteten/arrangementet

Viktig!

- Varsling av pårørende er politiets/sykehusets oppgave ved dødsfall og personskade.
- Politiet håndterer all kommunikasjon med media på ulykkesstedet og omkring ulykken/dødsfallet. Henvis til politiet i alle spørsmål om hendelsen.
- Det er politiet som skal offentliggjøre navn på forulykkede eller skadde, dette er IKKE kystlagets eller deltakernes oppgave.

Førstehjelpsutstyr skal alltid være tilgjengelig ved aktiviteter og arrangementer.

Andre relevante telefonnummer:

Nærmeste politidistrikt: 02800
Nærmeste legevakt: 116 117

Dokumentasjon etter en ulykke

Etter en ulykke bør hendelsen loggføres og arkiveres sammen med kystlagets HMS dokumenter.

Vedlegg 4: Beredskapsplan ved savnet person

Beredskapsplanen er utarbeidet til bruk ved uønskede hendelser i forbindelse med aktiviteter/arrangementer i regi av kystlag tilknyttet Forbundet KYSTEN.

Handlingsplan

- Innhent informasjon om savnet person. Når og hvor ble personen sist observert?
- Få oversikt over deltakerne. Tell hoder. Er det flere savnede?
- Gjør tiltak slik at du/dere har kontroll på resten av gruppa.
- Foreta et begrenset søk
- Varsle politiet på **112**.
- Etter avsluttet søk: samle deltakerne på aktiviteten/arrangementet for debrief og eventuell krisehjelp

Kommunikasjon – hvem må vi varsle

- Politi 112
- Daglig leder Pål Karsten Kristensen. Tlf. 415 64 671
- «Oppdragsgiver» hvis aktuelt (lærer for skoleklasse, leder for 4H etc.)

Viktig!

- Varsling av pårørende er politiets/sykehusets oppgave ved dødsfall og personskade.
- Politiet håndterer all kommunikasjon med media. Henvis til politiet i alle spørsmål om hendelsen.
- Det er politiet som skal offentliggjøre navn på savnet, dette er IKKE kystlagets eller deltakernes oppgave.

Førstehjelpsutstyr skal alltid være tilgjengelig ved aktiviteter og arrangementer.

Andre relevante telefonnummer:

Nærmeste politidistrikt: 02800
Nærmeste legevakt: 116 117

Dokumentasjon etter en ulykke

Etter en ulykke bør hendelsen loggføres og arkiveres sammen med kystlagets HMS dokumenter.

Vedlegg 5: Veiledning til livredning

LIVREDNING

Norges Livredningsselskap

LIVREDNING FRA LAND

Ved livredning i vann er første prioritet; å ivareta egen sikkerhet.
Bruk alltid forlenget arm. Den som trenger hjelp skal ikke kunne få tak i deg.

 <p>Rekk ut Åre, stokk, genser</p>	 <p>Kast ut Livbøye, redningsline, tau</p>	 <p>Svom ut Line til hjelper på land</p>
---	---	--

LIVREDNING PÅ SJØEN

Ved livredning på sjøen gjelder det å ikke miste personen av syne.
Rekk ut, kast ut. Når du ikke fram med dette så bruk båt.

 <p>Ro ut Ha øyekontakt hele tiden</p>	 <p>Små båten Skåt inn med hekken</p>	 <p>Snakk rolig til den i vannet. Bli enig om hvordan komme ombord</p>
---	--	--

NEDKJØLING

Etter et ufrivillig opphold i vann vil personen ofte være utmattet og allerede nedkjølt, eller utsatt for å bli nedkjølt.
Dersom vedkommende etter en rening er bevisst så er første prioritet å forebygge mot ytterligere varmetap.

 <p>Frisk, varm og puster normalt Kan ha inhalert vann og bør tilses av helsepersonell</p>	 <p>Person som fryser og skjelver. Skift til tørt tøy Gjør det som er mulig for å få igjen varmen</p>	 <p>Utmattet og kald Hold personen i ro. Pakk inn i f.eks. bobleplast</p>
--	---	--

TILSYNELATENDE LIVLØS

Ved tilsynelatende livløshet er første prioritet; Å sikre frie luftveier og vurdere om vedkommende puster normalt.

 <p>Sjekk bevissthet Ved synlig livstegn. Hva har skjedd? Varsle 1-1-3.</p>	 <p>Gi frie luftveier. Sjekk om vedkommende puster. Se, hor, føl etter pust</p>	 <p>Ved normal pust, overvåk i ett minutt Legg personen i sideleie. Frie luftveier. Varsle 1-1-3</p>
--	--	--

PUSTESTANS

Ved livløshet er første prioritet; Å iverksette kjeden som redder liv.

Tidlig varslning	Tidlig HLR	Tidlig elektro sjokk	Tidlig behandling
 <p>Ring 1-1-3</p>	 <p>30 brystkompresjoner 2 innblåsninger</p>	 <p>Hjertestarter for å starte hjertet</p>	 <p>God medisinsk etterbehandling.</p>

Norges Livredningsselskap
WWW.LIVREDNING.NO

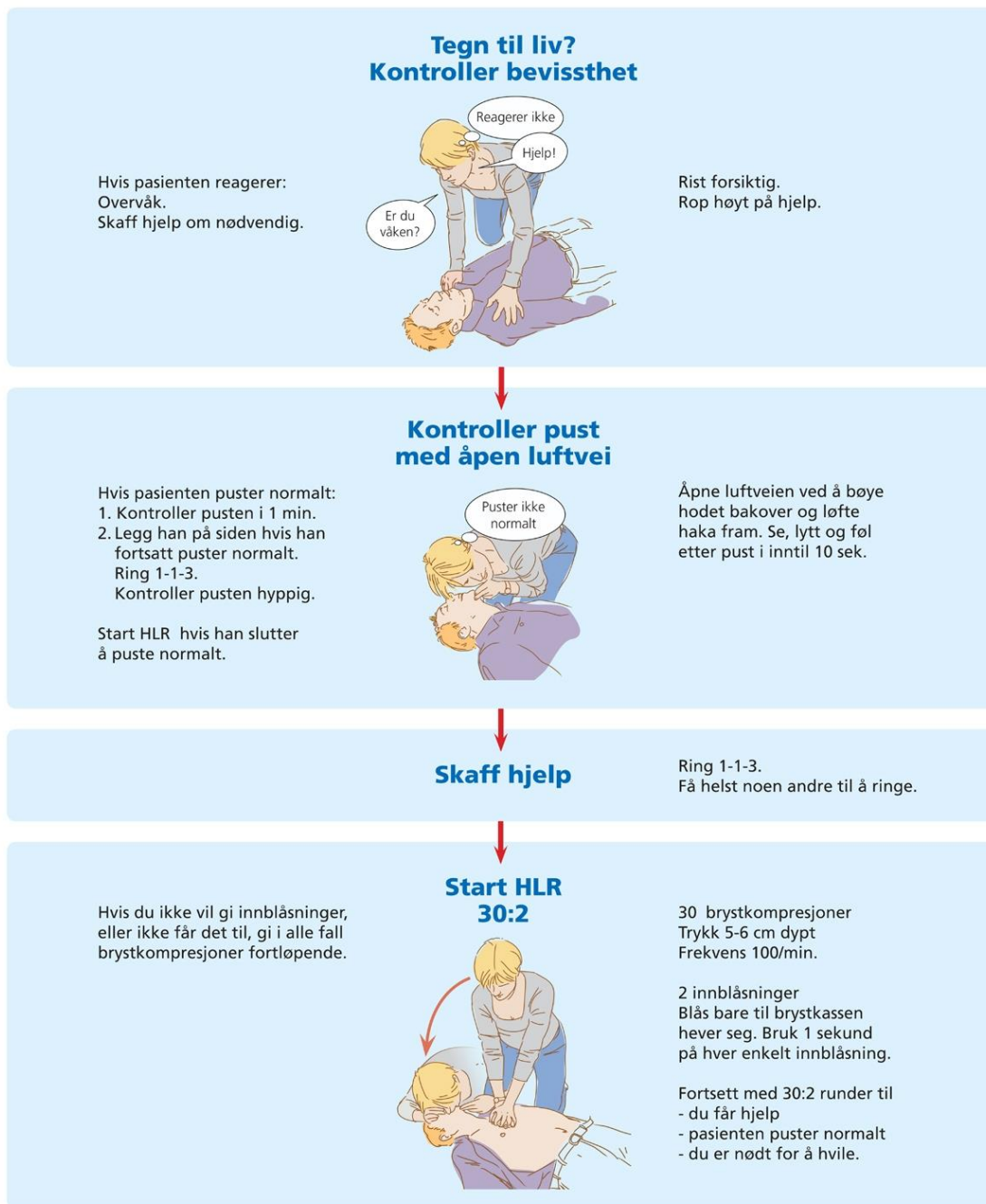
Hentet fra www.livredning.no (Norges Livredningsselskap).

Versjon datert den 18.03.2021

Vedlegg 6: Veiledning til hjerte- og lungeredning

RETNINGSLINJER 2010

BASAL HLR - VOKSNE

Vedlegg 7: Veiledning til Hjerne- og lungeredning til barn

RETNINGSLINJER 2015

Hjerte-lungeredning til barn

Se etter tegn til liv:
Rist forsiktig i skuldrene
Rop høyt

Se etter tegn til liv

Hvis ingen reaksjon

Hvis ikke tegn til liv, rop på hjelp og ring 1-1-3, sett på høyttalerfunksjon. (Er du er alene - gi HLR i 1 minutt før du ringer 1-1-3)

Hvis tegn til liv, legg barnet i sideleie og kontroller pusten regelmessig

↓

Åpne luftveien:
Se, lytt og føl etter normal pust
Bruk maks 10 sekunder

Åpne luftveien og sjekk pusten

<p>BARN UNDER ETT ÅR</p> <p>Hold hodet i nøytral stilling og løft haka fram</p>	<p>BARN OVER ETT ÅR</p> <p>Bøy hodet bakover og løft haka fram</p>
--	--

Hvis bevisstløs og unormal/ingen pust

Hvis du tror barnet ikke puster normalt eller er usikker, start innblåsing

Hvis barnet puster normalt, legg barnet i sideleie og kontroller pusten regelmessig

↓

Gi innblåsing:
Blås til brystkassen hever seg

Gi 5 innblåsing

 <p>Munn-til-munn-og-nese</p>	 <p>Munn-til-munn</p>
--	---

Hvis barnet fremdeles ikke puster

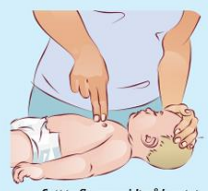
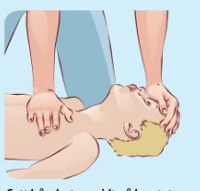
Hvis brystkassen ikke hever seg: Gi 5 nye innblåsing.

Hvis brystkassen fortsatt ikke hever seg: Åpne munnen og se etter fremmedlegeme. Ta det forsiktig ut!

↓

Start HLR 30:2
(Helsepersonell: 15:2)
Følg rådene fra 1-1-3

Start HLR: 30 brystkompresjoner og 2 innblåsing

 <p>Sett to fingrer midt på brystet</p>	 <p>Sett håndroten midt på brystet</p>
--	--

Hvis du fortsatt er alene etter 1 minutt

Skaiff hjelp

Hvis barnet fremdeles ikke puster, start brystkompresjoner og innblåsing

Trykk brystet ned ca. 1/3 av brystkassens dybde i en takt på 100-120 pr minutt

Fortsett med 30:2 til du får hjelp eller barnet begynner å puste selv

NRR

 NORSK RESUSCITASJONSRAÐ

Nasjonalt modifikasjon av ERC-algoritmer 2015

400 1 920 Red D

 © NRR 2016

 © Illustrasjoner og design, Lærings Material AS 2016

 ISBN 978 82 8276 096 2

Hentet fra www.nrr.org (Norsk Resuscitasjonsråd).

Versjon datert den 18.03.2021